

červenec 2023

fresh[®] **TIME**

PROSPERITA

Osobnosti tohoto vydání:

Jan Doležal

Jiří Štekr

Jan Nedělník

Martin Franc

Vlastimil Rasocha

Jan Doležal

Fascinuje mě vytrvalost
a odolnost zemědělců

rozhovor na stranách 2–3

Fascinuje mě **vytrvalost** a **odolnost** zemědělců

Horká vůně pšenice, když se zrno sype z kombajnu na vlečky nákladáků a traktorů, když slunce praží až do večera a sekat se může do noci, než padne rosa. Až rozjivená radost, když se urodí švestky, modré veselí, a bude dostatek na koláče, povidla i slivovičku. Povznášející pocit hrdosti, když v sadu uzrají jablka všech barev, na poli jsou hnízda brambor radost pohledět nebo bělostné kvěťákové hlavičky, které ještě ten den doputují na náš stůl. Když si ráno člověk namaže rohlík s máslem a pochutná si. Když v době zimních zabijaček slavnostně poobědvá jitrničky a k večeři nešetří na tlačence. O potravinách, které bereme jako standard a samozřejmost, nepřemýšlíme zpravidla ve všech souvislostech. Doba je rychlá, máme jiné starosti. Jdeme do obchodu a prostě si nakoupíme. Jenže jak moc úsilí stojí to, že máme k dispozici, nač jen naše chuťové pohárky pomyslí? Kdo pamatuje jednocení řepy v řádcích, kdo utužuje kondici na vlastní zahradě, kdo brigádničil na vinici nebo pěstoval květiny ve velkém, ten ví, že je to práce, která se nedá ošidit, která se musí zvládnout v čase, aby pak už nebylo pozdě. Práce zemědělců je nejen užitečná, ale především hodna většího obdivu, než se děje. Jejich zájmy již ve druhém volebním období hájí Ing. Jan Doležal, prezident Agrární komory České republiky. Sám s ohledem na historii rodu, z něhož pochází, velmi dobře ví, co český zemědělec umí, potřebuje, s čím bojuje, o čem sní.

Ing. Jan Doležal

Do čela Agrární komory ČR jste byl zvolen podruhé, máte před sebou tedy další období, během kterého budete hájit zájmy českých zemědělců. Jaké dnes jsou?

Současné priority českých zemědělců jsme shrnuli do pěti bodů v takzvané Olomoucké výzvě. Ta vznikla právě na květnovém sněmu, který mě potvrdil jako „staronového“ prezidenta Agrární komory ČR, a pokládám proto zmíněnou pěťici priorit za zavazující. Je to vlastně výčet toho nejdůležitějšího, co aktuálně řešíme a považujeme za zásadní. V Olomoucké výzvě chce-

me po vládě, aby bezodkladně řešila faktické selhání jednotného trhu se zemědělskými komoditami v Evropské unii, zajistila rovné podmínky na jednotném trhu EU, spustila ministrem práce a sociálních věcí Marianem Jurečkou rok slibovaný Program podpory zaměstnanosti na venkově, v souladu se Strategií rozvoje rezortu do roku 2030 zajistila podporu pro citlivé komodity, u kterých klesá míra soběstačnosti České republiky, a konečně aby podle příslibu z roku 2022 v co nejkratším čase vyhodnotila první rok fungování národního Strategického plánu pro provádění Společné země-

dělské politiky EU v letech 2023–2027. Olomoucká výzva představuje ale jen zlomek agendy, které se v rámci vedení věnujeme.

Co z předsevzetí minulých let se vám a Komore podařilo naplnit? V čem jste se naopak zatím neposunuli dál?

Úspěšně jsme zvládli dobu, kdy nekontrolovatelně rostly náklady v zemědělské prvovýrobě, což je zásluha především samotných podniků a je na místě pěstitelům i chovatelům za jejich úsilí poděkovat. Podařilo se vyjednat zastropování cen elektrické energie, i když tento strop mohl být nastaven níže a srovnatelně s jinými státy. Současně jsme dosáhli výjimky v tomto zastropování pro bioplynové stanice o instalovaném výkonu do 1 MW na rok 2023 a navýšení této ceny ze 180 euro na 230 euro u výkonů nad 1 MW. Přes růst nákladů a nízké výkupní ceny zemědělských komodit se daří zlepšovat standardy welfare zvířat a snižovat využití antimikrobik v chovech hospodářských zvířat. Česká republika má výrazně nižší spotřebu než hlavní dovozní státy, jako je Španělsko, Belgie, Německo a Polsko, na což můžeme být právem hrdí. Zavádět inovace se daří také v rostlinné výrobě a již část zemědělců využívá například systémy precizního zemědělství. Současně je třeba říct, že je to stojí nemalé finanční prostředky. To je jen několik bodů, z nichž plyne, čeho se podařilo v českém zemědělství dosáhnout. Kompletní souhrn najdete v usnesení z 32. sněmu Agrární komory ČR, které je dostupné na našich webových stránkách, a je to opravdu hutné čtení. Je samozřejmě fér říct, že naplnění některých našich priorit může trvat delší dobu. To ale neznamená, že Komora neuspěla nebo že se jimi přestává zabývat. Za dlouhodobé priority považují především snižování byrokratické zátěže a zlepšování image zemědělství, což souvisí s posílením zájmu mladých o tento obor. Něčím, co zemědělce hodně trápí, jsou pak také nová pravidla Společné zemědělské politiky Evropské unie a pocitují kvůli způsobu jejich převedení do praxe na národní úrovni značné znevýhodnění oproti zemědělcům z jiných zemí. Příkladem za všechny je nastavení redistributivní platby na úrovni 23 %, která představuje podíl z obálky přímých plateb na podporu prvních 150 ha zemědělského podniku. Nicméně po roce je možnost přehodnocení strategického plánu, který představuje jakýsi recept pro naplnění Společné zemědělské politiky EU v jednotlivých státech, a česká vláda by toho podle mého názoru měla využít. Čeká nás samozřejmě i pokračování urputného boje se zahraničními obchodními řetězci,

jejichž nekalými obchodními praktikami se zabývá na podnět Agrární komory ČR už i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Práce zkrátka nebude málo.

Jak charakterizovat českého zemědělce? Chovatele, pěstitele, výrobce potravin? Je hodně ambiciózní, vzdělaný, umí? Co mu nejvíce brání v rozletu, konkurenceschopnosti?

České zemědělství a vůbec kvalita vyrobených potravin jsou na velmi dobré úrovni. V mezinárodním žebříčku bezpečnosti potravin, který sestavuje každý rok Evropský úřad pro bezpečnost potravin EFSA podle kvality potravin, jejich dostupnosti, nakládání s přírodními zdroji a dalších kritérií, obsazujeme pravidelně přední příčky. Tuzemští pěstitelé snižují dlouhodobě spotřebu přípravků na ochranu a ošetřování rostlin i průmyslových hnojiv, což se o řadě jiných evropských států nedá říci. Chovatelé prasat, drůbeže i skotu zase dosahují vysokých hodnot v užitkovosti. Obecně lze říci, že český zemědělec je plně konkurenceschopný vůči svým kolegům z jiných zemí Evropské unie. Respektive byl by. Problémem jsou ale nerovné podmínky v rámci evropského trhu, které ztěžují našim chovatelům a pěstitelům zajištění odbytu pro jejich produkci. Mám na mysli především nespravedlivé rozdělení zemědělských dotací, Čech je podporován v mnohem menší míře než například Polák. Přitom právě z Polska k nám proudí levná a předotovaná produkce jablek a dalších druhů ovoce či zeleniny, vajec nebo drůbežního masa. Necháávají si ji do Česka dovážet zahraniční obchodní řetězce, které mají obrovskou tržní sílu. Jedenáct největších obchodníků, kteří ovládají kolem 80 % tuzemského maloobchodního trhu, stojí proti 30 000 zemědělců. To je další faktor, který pokřivuje domácí trh a vytváří na něm nespravedlivé podmínky na ose zemědělec-potravinář-obchodník.

Podle nejrůznějších informací je u nás digitalizace zemědělství na vysoké úrovni. Je to tak?

Zavádění inovací, včetně digitalizace českého zemědělství, jednoznačně postupuje stále rychlejším tempem. Zemědělci mají o moderní technologie zájem, mají chuť s nimi pracovat a šetří jim to práci. Na druhé straně investice do jejich pořízení nejsou nejnižší a uměl bych si v tomto ohledu představit větší podporu ze strany státu.

Nakolik umělá inteligence ovlivní práci na poli, v sadu, v kravině, na vinici? Zásahuje u nás podstatně do výnosu plodin nebo vyšší užitkovosti zvířat výzkum a vývoj?

Využití umělé inteligence v zemědělství je v současné době spíše takzvané v plenkách. Do budoucna ale může mít pro zemědělství řadu výhod. Může pomoci zemědělcům v plánování jednotlivých činností a vůbec optimalizovat celý výrobní proces. Umím si představit například efektivnější boj proti škůdcům a různým chorobám nebo úpravu krmných dávek pro hospodářská zvířata. Zvýšení výnosů zemědělských plodin či užitkovosti hospodářských zvířat pak bude logickým a rozhodně vítaným důsledkem.

Sny o soběstačnosti naší země se dávno rozplynuly, přesto je možné ledacos udělat, abychom se dokázali lépe některými produkty zásobit. V čem je to reálné?

Absolutní potravinová soběstačnost České republiky je samozřejmě mýtus. Jsem ale přesvědčený, že u řady komodit je možné dosáhnout lepších výsledků. Mohli bychom pěstovat více ovoce a zeleniny a prostor je určitě i v rozšíření chovu drůbeže nebo prasat. Bohužel u všech těchto komodit naše soběstačnost v posledních letech klesá. Na vině jsou

opět rostoucí náklady, nízké výkupní ceny, a hlavně nerovné podmínky na jednotném evropském trhu, o kterých jsme už mluvili. Rozhodujícím faktorem v nákupním chování je především cena potravin. A když je možnost dovézt levnější produkci z jiné země – přestože přeprava potravin na dlouhé vzdálenosti má vliv na jejich kvalitativní parametry a přispívá ke zvyšování uhlíkové stopy – obchodní řetězce to neváhají udělat.

Nevrátí přesycenost technologiemi a úskali života ve městech některé lidi zpět na vesnici, blíž k přírodě, méně hektickému životu?

Na tuto filozofickou otázku je těžké odpovědět. Když to řeknete takto, zní to skoro až romanticky. V posledních letech si skutečně všímám trendu, že někteří lidé opouštějí velká města, aby žili více v souladu s přírodou, a vyrábějí si například i vlastní potraviny. Takových lidí ale není mnoho a vyliďňování venkova to rozhodně nebrzdí.

Agrární komoře jste nabídl perfektní komunikaci ve všech směrech, sám se účastníte spousty akcí, které s propagací umu zemědělců a potravinářů souvisejí. Bojujete o to, aby rostla hrdost na vše, co lidé v zemědělství dokážou. Myslíte si, že nastane doba, kdy si začneme více vážit těch, kteří se starají o naše plné žaludky?

Další filozofická otázka, na kterou bohužel neznám odpověď, i když bych rád. Zemědělci by si to jistě přáli a také zasloužili.

Určitě vás něco na oboru, který reprezentujete, fascinuje. Prozradíte?

Fascinuje mě vytrvalost a odolnost, s jakou se věnují zemědělci své práci. Ostatně mají v tom praxi mnoho generací a já v tomto ohledu nejsem výjimkou, protože pocházím ze selského rodu s 350letou historií. Myslím, že málokterá profese je zvyklá dostávat takřka pravidelně rány, ať už v podobě nepředvídatelného počasí, nebo často nesmyslných úprav podmínek pro hospodaření, a přesto to nevzdá a pokračuje dál. Za to má můj obdiv.

otázky připravila Eva Brixí ■■■

Zehnder je topení designové, ale i technicky vyspělé

Snažíte se najít firmu, která vám dodá takový systém vytápění, jenž bude mít špičkové parametry, avšak nejen technické, ale splní i vaše designové představy? Zkrátka, která vám dobře poradí, a ještě lépe vybaví vaše prostory? Pak se zkuste obrátit na společnost Zehnder Group Czech republic s.r.o. Řešení určitě přinese radost a dobrý pocit. Proč, na to odpověděl Ing. Jiří Štekr, vedoucí zastoupení Zehnder Group pro ČR a SR:

Klasické litinové radiátory jsou pro mnoho lidí dávnu, ale hřejivou minulostí. Přesto mají v interiérech i dnes stále své místo. Proč?

Článekový design radiátorů má v dnešních interiérech stále své místo, ale litina, ze které byly dříve vyráběny, pomalu ztrácí na významu. Využívala se totiž s vysokoteplotními topnými systémy. V současné době však domácnosti stále více přecházejí k systémům nízkoteplotním, jako například kondenzačním plynovým kotlům a tepelným čerpadlům, které nejsou schopné zajistit účinnou výhřevnost neefektivních robustních litinových radiátorů. Proto vyrábíme moderní článková otopná tělesa z jednotlivých ocelových trubek. Jejich zásadní výhodou oproti starým litinovým radiátorům je rychlejší a plynulejší regulace. Ku-

Ing. Jiří Štekr

átorům je rychlejší a plynulejší regulace. Ku- příkladu náš článkový ocelový radiátor Zehnder Charleston se dokáže ohřát z 20 °C na 65 °C během pouhých čtyř minut, což je oproti běžným litinovým tělesům pouhý zlomek času. Umožňují tak reagovat na aktuální požadavky uživatelů. Litinové radiátory se neprodávaly podle výšky, ale podle boční rozteče připojovacích trubek, přičemž nejprodávanější byla 500 mm, která se dnes prakticky nepoužívá. Tím je obtížnější stará litinová tělesa při výměně topného systému nahradit, protože rekonstrukce by musela zahrnovat také výměnu vodovodních rozvodů. Z toho důvodu jsme vyvinuli model Zehnder Charleston Retrofit, který díky shodné rozteči umožňuje napojení na původní potrubí. Design článkových radiátorů se tak v průběhu let prakticky nezměnil, stále nabízí transparentní vzhled s možností čištění, díky čemuž jsou stále více a více oblíbené. Hodí se do každého stylu interiéru, ideálně do rekonstruovaných starších domů. Přizpůsobují se současným požadavkům a napomáhají dosáhnout žádaných úspor při spotřebě tepelné energie.

Vy jste pojali jejich výrobu více designově, umíte vytvořit z „obyčejného“ radiátoru kousek, který je ozdobou interiéru, dominantním prvkem. Jak tuto možnost vnímají čeští zákazníci?

Věřím, že velmi pozitivně. Úroveň kultury bydlení v České republice poslední dobou stoupá a klienti se stále více zaměřují na design produktů, které si pořizují do svého bytu či domu. České interiéry jsou dnes minimalistické, designově čisté, jednoduše příjemné. Což mě jakožto zástupce společnosti, která si

zakládá nejen na funkčnosti svých produktů, ale také na jejich vzhledu, velice těší.

A kdo je vlastně vašim klientem? Více domácnosti, nebo firmy?

Takto se to nedá moc rozdělovat... Radiátory Zehnder jsou připravené sloužit jak v bytech, tak i v kancelářích či výrobě. Primárně je dělíme na radiátory koupelnové a bytové, které jsou určené do obytných i komerčních prostor. Škála nabídky je tak široká, že si vybere jak přímo koncový zákazník do svého bytu či domu, tak firemní klientela. A všichni mají zaručenou stejně vysokou kvalitu provedení a dlouholetou funkčnost.

V čem tkví výjimečnost takového článkového radiátoru? A čím je kromě neobvyklého vzhledu užitečný?

Typickým zástupcem článkových radiátorů je u nás již zmiňovaný Zehnder Charleston a jeho výjimečnost spočívá v široké variabilitě. Nabízíme ho v pěti hloubkách od 62 do 210 mm a více než 35 standardních výškách od 26 cm až do úctyhodných tří metrů. Jsme schopni radiátor vyrobit v téměř jakékoli délce, jediným limitem je minimální počet čtyř článků, tedy délka 184 mm, a pak samozřejmě to, co dovolí hydraulika topného systému. Radiátor lze navíc pořídit ve zkoseném, rohovém i obloukovém provedení, takže se přizpůsobí opravdu každému interiéru. Díky článkové konstrukci pak produkuje až 35% podíl sálavého tepla, a zejména u vyšších modelů je zajištěno lepší proudění a teplá voda se může lépe rozvrstvit i při nižších teplotách. Užitečný tedy rozhodně je.

Může si zájemce, milovník designu, navrhnout tvar a barvu radiátoru také sám? Ve spolupráci s vašimi odborníky? Anebo se používají typizované prvky, z nichž se jednotlivé zakázky dávají dohromady?

Jak už jsem zmínil, u článkových radiátorů je možnost tvarového provedení na míru představám klientů a potřeb jejich interiéru. Nicméně pokud bychom se bavili o ostatních radiátorech, jejich tvar je typizovaný, není možné si jej individuálně navrhnout. I přesto je ale třeba provedení každého radiátoru přizpůsobit konkrétnímu prostoru, do kterého bude instalován. Pro zájemce o koupelnové radiátory jsme proto připravili intuitivní online konfigurator, ve kterém si stanoví výšku radiátoru podle počtu uživatelů, zvolí účel jeho použití – zda má sloužit k sušení ručníků, nebo

Článekový ocelový radiátor Zehnder Charleston je oblíbený pro rekonstrukce

Švýcarský výrobce Zehnder se kromě designových radiátorů zabývá také komfortním větráním s rekuperací tepla

i vytápění prostoru, a také způsob vytápění. Následuje výběr barevného odstínu, přičemž standardně máme v portfoliu přibližně 50 barev, ale na zakázku se dá vyrobit téměř jakékoli provedení – celkem dokážeme aplikovat více než 700 odstínů. A to včetně moderní povrchové úpravy Technoline, což je průhledný lak, který nechá vyniknout technologii výroby radiátoru. Navíc je možné také sjednotit barevné provedení připojovací sady tak, aby k sobě vše perfektně ladilo do harmonického celku.

Vím, že si velmi zakládáte na provedení, proto pečlivě školíte montážníky, předáváte jim letité know-how oboru. Oni jsou těmi, kdo vlastně pečují o image vašich produktů, o pověst firmy, značky, svým způsobem také o její budoucnost...

To máte určitě pravdu. Perfektní servis našim koncovým zákazníkům je pro nás opravdu důležitý. A jelikož ho zprostředkováváme skrze naše montážníky, jsou pro nás jejich znalosti o produktech Zehnder a správné montáži klíčové. Proto pro ně pořádáme bezplatná odborná školení, a to jak fyzickou, tak i online formou. Jednotlivá školení se věnují různým tématům od designových radiátorů až po komfortní větrání s rekuperací tepla, které máme rozdělené do několika úrovní. Odborné semináře v České republice a na Slovensku pak pořádáme také pro projektanty a architekty.

Na podzim se chystáte otevřít novou školicí akademii pro spolupracující subjekty, řemeslníky, odběratele. Co bude jejím cílem?

Ano, podařilo se nám přesvědčit vedení společnosti a připravit důstojné prostory pro vzdělávání a odbornou montáž. Akademii budeme otevřít v Sezimově Ústí, kde i sídlíme. Kromě zázemí, vzorkovny a speciálních míst-

Designové radiátory Zehnder nabízejí standardně více než padesát barevných variant

ností určených pro samotná školení, bude součástí akademie také simulace reálného interiéru se zabudovaným centrálním větráním s rekuperací. Zde budou simulovány různé podmínky, abychom demonstrovali, jak se celý systém chová – jak jej například ovlivní, když se změní vlhkostní podmínky v koupelně při sprchování nebo v kuchyni při vaření. Každý se tak může na vlastní kůži přesvědčit, jak řízené větrání funguje v praxi a jaké přináší výhody.

Pomáhají vám rovněž webináře. Roste o ně zájem?

Webináře jsou dalším nástrojem, kterým se snažíme prohloubit znalosti nejen odborníků v oboru, ale také našich koncových zákazníků. Pozorujeme, že zájem o ně s postupem času roste. Webináře zaměřujeme na zajímavá témata, u kterých cítíme, že je třeba o nich podrobně informovat, okruh výrobků i aktuální novinky. Je zde samozřejmě také prostor pro otázky a odpovědi, což je velmi ceněno.

Už jste zmínil i další váš sortiment, a to ucelené systémy větrání s úsporným, efektivním řešením spotřeby energií. V čem například dnes domácnosti, podle vašich zkušeností, nejvíce chybují?

Velké nedostatky vnímám zejména v rekonstrukcích, kdy jsou starší domy často zateplené a proběhne u nich výměna oken, ale nikoliv instalace systému řízeného větrání. Takovýmto utěsněním budov se sice sníží tepelná ztráta prostupem, ale nesníží se tepelná ztráta větráním okny. Navíc si takto majitelé objektu v podstatě uzavrou vlhkost v interiéru. V důsledku nedostatečného větrání okny se pak často začínou tvořit na zdech plísně, ve vydecháném vzduchu se nám špatně spí a jsme více unaveni. I proto si myslím, že naše nová

Radiátory Zehnder Charleston dotvářejí interiér například i ve vile Libuše v Táboře

akademie také laikům funkci a benefity řízeného větrání hodně vysvětlí.

A podle čeho by se měly rozhodovat firmy, které hledají nový vhodný systém k topení, větrání, chlazení prostor?

Jednoznačně podle komplexnosti služeb a technické podpory nejen v průběhu celého projektu, ale i po jeho ukončení. V rámci plánování systému větrání nabízíme svým partnerům projekt zpracovaný individuálně vždy pro konkrétní stavební situaci. Novostavba, rekonstrukce, jednopokojový byt nebo rozsáhlý komerční objekt – každá stavba má svá specifika, která je třeba při návrhu zohlednit. V rámci této služby dimenzujeme správný výkon větrací jednotky a ideální rozvody vzduchu, které jsou v případě řešení Zehnder vždy hygienické, s hladkým vnitřním povrchem, a pro správnou funkčnost navržené hvězdicovitě. Jednotlivé komponenty modulárního systému komfortního větrání jsou vzájemně optimálně sladěné a vždy splňují aktuální požadavky na energetickou účinnost. Rovněž nabízíme profesionální poradenství v průběhu realizace, a následně v případě potřeby technický servis, protože na spokojenosti zákazníka nám opravdu záleží.

Zpět k článkovým radiátorům – jaké nejzajímavější stavby s nimi jsou v České republice k vidění?

Jsmo potěšeni z rostoucího využití radiátorů Zehnder Charleston pro rodinné domy a vily stejně jako pro větší objekty. Z těch zajímavých mohu jmenovat Hotel Dvořák nebo Vila Libuše v Táboře, Vila Hany a Edvarda Benešových v Sezimově Ústí, Císařské lázně v Karlových Varech, Kafkův dům nebo VŠCHT v Praze.

za rozhovor poděkovala Eva Brixi ■■■
www.zehnder.cz

Rostliny jsou naši příbuzní

RNDr. Jan Nedělník, Ph.D.

Rostlinami je člověk obklopen stále, každý den, ať žije na vesnici, nebo ve městě. Nabízejí nám toho hodně, aniž si to běžně uvědomujeme. Myslíte, že toho o nich více nevíme, než víme?

Rostliny jsou, trochu s nadsázkou, naši příbuzní. Příbuzenský vztah je založen v období složení DNA pro živočišné i rostlinné druhy. A o příbuzných toho víme někdy dost, ale obvykle ne všechno. Osobně si myslím, že u rostlin je to tak půl na půl. O druzích, které má člověk pro svou potravu či pro různá technická využití, toho víme určitě hodně. O druzích, které rostou v pralesích či na jiných člověkem ještě ne úplně probádaných územích, těch znalostí máme méně. Dnes již umíme přečíst kompletní genetickou informaci rostlin a učíme se získané poznatky ještě více než dosud využívat ve šlechtění. Velkou nadějí, a zároveň rezervoárem donorů nových vlastností jsou proto plané původní rostlin z odlehlých oblastí. Ty budeme my, ale hlavně naši potomci, využívat stále více jako výchozí komponenty nových odrůd více přizpůsobených měnícím se podmínkám života na Zemi.

Už po několikáté se ve vašem areálu v Troubsku odehrál koncem května Den fascinace rostlinami. Co je jeho posláním?

Ukázat návštěvníkům fascinující svět rostlin. To, co o nich víme, ale upozornit i na to, co ještě nevíme a kam je třeba směřovat výzkum. Pro mě osobně je fascinující nejen svět rostlin, ale i to, že každoročně tato akce přitahuje zájem stovek účastníků. Letos bylo úžasné, že si cestu do Troubska našlo více než 700 žáků mateřských, základních i středních škol a také

Každé pole, každá zahrada, louka nebo les, i každický příkop, remízek nebo mokřada jsou obklopeny spoustou tajemství. Pro ty, kteří přírodu tolik neznají, moc jí nerozumí, nebo nejsou naladěni na její notu, se tato až mystická kouzla a záhady mohou zdát něčím, co nemá hlavu ani patu, co nedává logiku přesto, že půda, vzduch, déšť, slunce jsou s rostlinnou říší propojeny víc než důvěrně. Stejně tak jako je na ní člověk závislý ve smyslu potravy jak pro sebe, tak pro hospodářsky užitečná zvířata. Jídlo, zkrátka, v regálech a mrazácích supermarketů neroste. Na druhé straně přibývá těch, kteří se přírodě snaží naslouchat, a nejen o víkendy při procházce parkem nebo ve chvílích, kdy na dveře jejich možností klepe syndrom vyhoření. Stále totiž platí, že příroda je mocná čarodějka. Naučíme-li se vnímat příležitosti, které dává, máme vyhráno. Zkusili jste třeba pozorovat krásu jediného stébla trávy ve váze? Nebo spanilý pohyb čmeláka? I o něm, ale především o zázracích, které se rodí v týmu zkušených šlechtitelů, si přečtete v rozhovoru s RNDr. Janem Nedělníkem, Ph.D., ředitelem Výzkumného ústavu pícninářského, spol. s r.o., a Zemědělského výzkumu, spol. s r.o.:

veřejnosti. Jsme vždycky potěšeni, pokud se akce dětem i dospělým líbí, a snad se můžeme pochlubit tím, že i letos přišla následně celá řada pochvalných e-mailů.

Představili jste tedy opět říši rostlinnou v jiných souvislostech, v takových, které většina lidí nezná. Třeba se týkaly větru a vody a jejich účinku na polích. Prezentovali jste některé pozoruhodné poznatky o těchto živlech?

Návštěvníci měli možnost si prakticky vyzkoušet, jak zásadní vliv na udržení vody v krajině má zelený povrch. Tam, kde byla holá půda, odtékala s vodou i zemina, tam kde byl kompaktní kryt, tak byl vidět odtok jen

čisté vody. Eroze jak větrná, tak vodní, je jedním z velkých problémů nejen českého zemědělství. Hledat technologie zabráňující erozi je jednou z velkých výzev pro výzkum, včetně toho, který provádíme u nás. Mělo by ubývat případů ulic zanesených po prudkých deštích splavenou půdou z polí. Je obtížné tomu zabránit, ale jde to. Návštěvníci se ale měli možnost také seznámit s rostlinami a jejich reakcemi na okolí. Rostliny podobně jako lidé mají „smysly“. Je prokázáno, že rostliny umí dobře zachytit, co se kolem nich děje, dokážou mezi sebou komunikovat. Rostliny nemají oči, ale přesto vnímají světlo pomocí receptorů v buňkách, nemají uši, ale přesto dokážou zachytit zvukové vlny, nemají nervovou soustavu, ale přesto dokážou vnímat tlak,

teplo i chlad. Jsou to prostě naši příbuzní, jak jsem již naznačil.

Měli jste také čmeláčí reality show. Oč přesně šlo? Ostatně jste úspěšnými chovateli čmeláků a zjara si je u vás mohou koupit, objednat i běžní zahrádkáři dokonce s celým čmeláčím domkem... Děti si mohly čmeláka i pohladit. To se dá zařídit? Jak?

Největší kouzlo této části prohlídky ústavu je dle mého názoru v tom, že můžete „zaklepat“ a jít na návštěvu do čmeláčí domácnosti. V přírodě nemáme šanci podívat se na to, jak jsou nakladena vajíčka, jak se vyvíjí plod a líhnou mladí jedinci. Čtenáři určitě vědí, že žihadla u čmeláků mají pouze samičky. Samečka lze proto bez obav pohladit. Ale jen u nás v laboratorii. Je to díky zkušenému oku mých kolegyň, které rozeznají obě pohlaví. Ne-ní to v žádném případě trápení těchto krásných a užitečných tvorů. Nikdy to ale nezkoušejte bez odborného dozoru. Chraňme čmeláky v přírodě, bez nich a jejich práce by nebylo mnohých plodů.

A co dokáže tekutý dusík s květem jetele? I to jste názorně ukazovali...

Účelem této prezentace bylo předvést návštěvníkům, jak ultra nízké teploty, v tomto případě vyvolané tekutým dusíkem, mohou rychle změnit strukturu živých pletiv. Zmrzlý květ se stává křehkou nádhrou. Ve šlechtitelské praxi se tyto metody tzv. kryoprezervace využívají třeba pro uchovávání pylu k jeho dalšímu využití v bu-

doucnu. To, že lze takto uchovávat i živočišné rozmnožovací buňky, je také dobře známo.

Určitě byste rád naznačil, co vaše společnost právě zkoumá a co nabídné zemědělcům v nejbližších letech.

Kontinuálně pokračuje studium genetické diversity našich zájmových druhů rostlin, ať už jsou to jeteloviny, či mnohé meziplodiny. Máme rozvinutý genetický výzkum, umíme číst genetickou informaci pomocí bioinformatických nástrojů a hledat v této informaci značky, které uvozují důležité vlastnosti rostlin. Například rezistenci vůči škodlivým organizmům. Snažíme se rozvíjet již zmíněné protierozní technologie, hledáme možnosti, jak zlepšit půdní strukturu, a umožnit tak krajinně zadržet více vody. Snažíme se představovat i nové bioekonomické nástroje pro efektivnější využití biomasy produkované v zemědělství.

Dají se dnes zvýšit výnosy některých plodin bez chemických hnojiv? A není to dražší?

Každý zahrádkář i zemědělec si musí uvědomit, a zároveň respektovat, existenci zákona o zachování hmoty. Omlouvám se čtenářům za toto poučování, ale nelze vypěstovat kvalitní rostliny bez vyvážené výživy. Na zahrádku či pole vždy musíme minimálně vrátit to, co rostliny v průběhu vegetace z půdy odeberou. Všichni známe výhody aplikace organických hnojiv typu chlévská mrva. Ale tím, že jsme v České republice dopustili výrazné snížení stavu hospodářských zvířat, tak jsme ale záro-

veň eliminovali zdroje kvalitního hnojiva. Ted se však pouštíme na půdu politických debat, a to nechci. Pokud bych se vrátil k základní otázce, tak lze za určitých předpokladů částečně nahradit umělá hnojiva hnojivy organickými, ale musíme mít jejich zdroj.

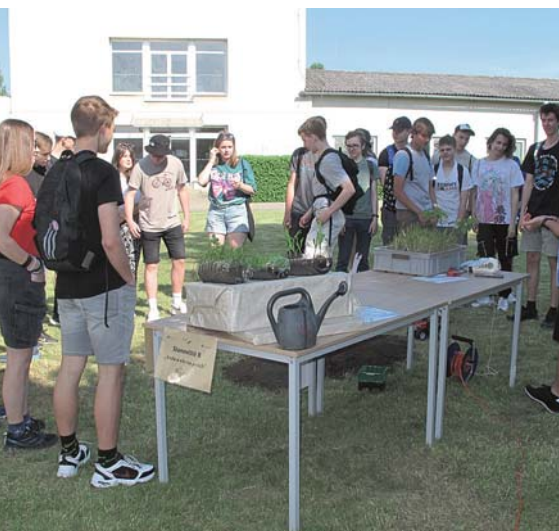
Pěstovat větší mrkve, ředkvičky, jahody? V skrytu duše se každý raduje, když na záhonu vidí něco pořádného, stejně tak na pultech prodejny. Raději si koupí větší kedlubnu než tu malou. Ale vzato do důsledků – chtěli by to spotřebitelé jako standard? Neobávali by se o kvalitu, dostatek vitamínů a minerálů, nadbytku škodlivin?

Myslím si, že není přímá úměra mezi velikostí a třeba, jak jste uvedla, škodlivinami. Tady si dovolím mimo jiné konstatovat, že u produktů českého zemědělství jsou dlouhodobě zachyty rezidují pesticidů či antinutričních látek typu mykotoxinů v zanedbatelném procentu. Troufám si tvrdit, že české produkty jsou vysoce kvalitní a není třeba se jejich konzumace obávat. A opět bychom mohli vést debatu o ceně produktů tuzemských a dovážených, o obchodních politikách jednotlivých účastníků hodnotového řetězce a tak podobně. Jestli bude větší kedlubna, to závisí jednak na šlechtiteli, jaké dá odrůdové vínku vlastnosti, ale potom také na úrovni výživy a kvalitě pěstování. Cílem pěstitele by mělo být udržitelnými postupy vyprodukovat kvalitní konečný produkt.

VUPT se také podílel na projektu, který vyústil například v 15 světově unikátních užitečných vzorů. Jeden z nich se týkal vyšší kvality plodů třešní. Ty se budou pěstovat v České republice, nebo i v jiných zemích?

Děkujeme za pochvalu. Výsledků tohoto projektu si velmi vážím. A chci i touto cestou kolegům poděkovat za skvělou spolupráci. Zmí-

něné třešně budou pěstovány jak u nás doma, tak se jedná o prodeji licencí. Takže tento typický český ovocný druh bude v nových odrůdách vypovídat o šikovnosti českých šlechtitelů i v zahraničí.

Jiný užitný vzor se vztahuje k ječmeni. Jde jen o ječmen pro sladovnictví, nebo i ten, který se používá v české kuchyni třeba jako kroupy nebo vločky?

Primárně jde o znaky, které jsou významné pro sladovnickou kvalitu ječmene. Ječmen jako tradiční surovina pro výrobu českého piva i jako významná exportní surovina si tuto pozornost zaslouží. Byly dosaženy ale i poznatky, které budou využity při šlechtění odrůd pro ji-

ně než sladařské účely. Je to třeba ječmen jarní s kombinací zlepšených nutričních parametrů pro lidskou výživu – zvýšený obsah beta-glukanů, snížený obsah kyseliny fytové v zrna.

O čem sní člověk vašeho formátu? O vyšlechtění rostlin, které by se daly užívat namísto klasických léků a bez vedlejších účinků? Třeba něco zeleného na výrazné snížení krevního tlaku, speciální meduňka na usínání, okurka k odvádění nadbytečných tuků v krvi? Nebo rajske jablko, které by prospělo plodnosti lidstva?

Příroda obecně je určitě zdrojem celé řady substancí, které jsou využitelné pro zlepšení zdraví lidí. Vracíme se vlastně oblohou

k první otázce. Tady nás čeká spousta nových výzev exaktně popsat a potom smysluplně využít zelenou lékárnu. Při analýzách rostlinných pletiv narazíte na celou řadu zajímavých látek a vždy je jen otázkou, jak je extrahovat a využít. Benefity plynoucí z rostlin jsou zřejmé a mohou být výraznými doplňky klasické léčby. Dle mého skromného názoru ji ale nikdy plně nenahradí.

A abych odpověděl na první část otázky, tak mým největším profesním přáním je dosahovat stále hlubšího poznání rostlinné říše a jednotlivých druhů a připravovat nové odrůdy, které nasýtí stále rychleji narůstající lidskou populaci a zároveň mne naplňuje hledat udržitelnější způsoby pěstování. A ještě jedno přání. Člověk jako jediný druh na Zemi má schopnost komunikovat slovem. Využívejme prosím tento dar.

otázky připravila Eva Brixí ■■■

Rostliny podobně jako lidé mají „smysly“. Je prokázáno, že rostliny umí dobře zachytit, co se kolem nich děje, dokážou mezi sebou komunikovat. Rostliny nemají oči, ale přesto vnímají světlo pomocí receptorů v buňkách, nemají uši, ale přesto dokážou zachytit zvukové vlny, nemají nervovou soustavu, ale přesto dokážou vnímat tlak, teplo i chlad.

Philip Morris urychluje cestu k budoucnosti bez dýmu

Společnost Philip Morris International v červnu oznámila plánovanou investici převyšující jednu miliardu korun do závodu v Kutné Hoře. Vybuduje zde nové kapacity pro výrobu náplní do bezdýmých produktů. Pro samotné město i celé Česko jde o další potvrzení významného postavení závodu v rámci celé skupiny PMI.

Modernizace přispěje k plnění cílů společnosti i v dalších klíčových oblastech. Oznámil to generální ředitel skupiny PMI Jacek Olczak při příležitosti své návštěvy Česka. „V rámci naší vize nahradit co možná nejrychleji cigarety lepšími alternativami se výrazně posouváme, miliardová investice do závodu v Kutné Hoře je dalším významným milníkem. Zároveň jde ruku v ruce s rostoucí oblibou bezdýmých produktů, a s tím i klesající mírou kouření cigaret v ČR. Symbolicky se tak Kutná Hora stává nedílnou součástí změny našeho odvětví i společnosti směřující k budoucnosti bez dýmu.“ Ohlášená investice rovněž pomůže spo-

lečnosti PMI v plnění cílů v oblasti udržitelnosti. „V PMI máme velmi jasně definované závazky ve všech aspektech udržitelnosti. Primárně jde o nahrazení cigaret bezdýmými alternativami ve prospěch dospělých kuřáků a veřejného zdraví. Klademe ale důraz i na způsob výroby respektující životní prostředí, podporu a rozvoj místního podnikatelského a dodavatelského prostředí, včetně zaměstnanosti,“ dodal Jacek Olczak.

Investice je součástí závazku skupiny PMI přispět k budoucnosti bez dýmu. Vědecké poznatky ukazují, že tyto alternativy jsou mnohem lepší volbou pro kuřáky, kteří by jinak pokračovali

v kouření cigaret. V roce 2016 se PMI zavázala co nejdříve nahradit cigarety lepšími alternativami. K prvnímu čtvrtletí tohoto roku přešlo na bezdýmé produkty PMI téměř 26 milionů dospělých spotřebitelů, z nichž 72 % zcela přestalo s kouřením cigaret. Přibližně 35 % tržeb PMI pocházelo v prvním čtvrtletí právě z prodeje alternativních produktů, přičemž ambicí společnosti je, aby do roku 2025 tvořily tyto příjmy více než polovinu. Rostoucí obliba na českém trhu k tomuto posunu také významně přispívá. „Jsem vděčná za důvěru, které se nám v Česku ze strany našich zákazníků dostává. Za pouhých šest let od uvedení bezdýmých výrobků IQOS si cestu k této prokazatelně lepší variantě kouření našlo už více než půl milionu dospělých kuřáků, z nichž zhruba 70 % díky tomu přestalo s kouřením úplně. Investici vnímám jako ocenění úsilí našeho týmu, stejně jako ji považuji za důležitý signál indikující důvěru v českou ekonomiku a v její potenciál. Osobně jsem navíc ráda, že se můj sen o bezdýmém kutnohorském závodě začíná stávat skutečností,“ uvedla Andrea Gontkovičová, předsedkyně představenstva a generální ředitelka Philip Morris ČR a.s. (tz)

Bytí v přítomnosti:

Peugeot 408 a Burger Festival frčí až do podzimu

Životní styl je široký pojem. Pro někoho je to silné auto, pro jiného spousta volného času v oblacích, pro dalšího tři dovolené za rok u moře, pro milovníky masa třeba grilovačka při minus patnácti. Jeden sází na četbu románů u krbu, druhý na ochutnávku rumů jednou měsíčně nebo dlouhé túry v horách. Holt, každý jsme jiný. Ale přesto – pěkná auta a dobré jídlo máme rádi skoro všichni. Takže?

Mnozí by možná partnerství automobilky Peugeot s pořadatelem Burger Street Festivalu nečekali. Pravidelné návštěvníky největšího putovního food festivalu v Česku však přítomnost vozů Peugeot na ochutnávkách burgerů

nepřekvapí. Spolupráce obou společností totiž začala v roce 2021 a poskytla desítkám koncesionářů značky Peugeot příležitost vystavit na populárních akcích Burger Street Festivalu své vozy. V letošním roce toto partnerství nabylo zcela nového rozměru. Díky němu se budou tisíce návštěvníků moci projet (nebo se už projeli) s nejnovějším modelem značky, dynamickým fastbackem Peugeot 408, a to v jeho nejluxusnější provedení.

Burger Street Festival už od roku 2010 nabízí návštěvníkům neuvěřitelně kulturní a kulturní zážitky. Od dubna do října projíždí Českou republiku, přičemž na každé ze svých zastávek přiláká tisíce návštěvníků. Ti si tyto akce oblíbili nejen kvůli dobrému jídlu, ale také kvůli zajímavým doprovodným programům. V letošním roce je velkým lákadlem možnost vyzkoušet si nejžhavější novinku, zmíněný model značky Peugeot, dynamický fastback 408. Návštěvníci Burger Street Festivalu testují tohle auto v 16 českých a moravských městech. Prvním z nich byla Olomouc, kde Peugeot 408 zahájil své turné už 28. dubna. Zkoušet ho může veřejnost do 8. října 2023. Značka Peugeot v ČR ve spolupráci se svou koncesionářskou sítí tak bude moci fanům hezkých a špičkově vybavených automobilů udělat radost se vším všudy, požitkem nejen z jízdy, ale i dobrého jídla.

Vlastní testování probíhá vždy od pátku do neděle v době od 10 do 18 hodin (v neděli do 17 hodin). Zájemci o zkušební jízdu si mohou rezervovat termín na internetových stránkách www.peugeotemotionday.cz/burger-street-festival.

s využitím tiskového materiálu Peugeot připravila redakce Fresh Time

Pod čarou

Eva Brixí, šéfredaktorka:

Naše redakce s Peugeotem vyrazila na festival do Hradce Králové začátkem června. Bylo to fajn. A nejen takové obyčejné fajn, aby se neřeklo. Byl to výlet s ochutnávkou a na pohodu, kdy jsme nemusely, kolegyně Kateřina a já, dělat nic jiného, než otestovat 408 v její plné kráse, a abychom na to měly dostatek sil, ochutnat také kvalitní burger. Při tom jsme nahlédly do kuchyně při jeho přípravě, abychom zjistily, že burgerování není jen tak, jak by se na první pohled mohlo zdát. Mistrí kučarů si své pečivo na burgery pečou sami, stejně tak jako si připravují hovězí maso k obrazu svému. Také rajčatovou omáčku mají tu svou. A jak si designéři hrají s konečným vzhledem každého modelu auta, tak vládci kuchyně navrhují vzhled svých burgerů. Inu, každé řemeslo má své neodmyslitelné charakteristiky s cílem, aby konečný výsledek dokázal uchvátit a nadchnout zákazníka. Jeho zážitek a emoce plné lahodných podnětů jsou cestou k tomu, aby se vrátil.

Kateřina Šimková, redaktorka:

Když jde o jídlo, o lahodné momenty, které mají potěšit smysly, není nic lepšího, než moci si je vychutnat v klidu. Udělat si na ně prostor a čas. Nejen nechávat před, ale nespěchat ani po posledním soustu. Jestli k sobě totiž něco neodmyslitelně patří, je to pohodička, dobré trávení a spokojenost, která se šíří a prostupuje celým tělem. To je ta správná symfonie, možná by někdo řekl bytí v přítomnosti. A právě takový zážitek se mi naskytl na Burger Street Festivalu v Hradci Králové během června. A nebylo to jen díky parádnímu menu, které celá gastro akce nabízela. I když tajně musím fandit burgerům z Nok Nok. Byly vyladěné do detailu. Ale asi bych si nikdy ty chutě, barvy a vůně neužila tak, kdybych musela na plac přiletět celá schvácená, s dotěrnou myšlenkou, že nic nestihám. Naštěstí jsem vyjela včas a mohla se po hradecké dálnici vznášet v auře klidu a pohody za volantem nového Peugeotu 408. Je to gentleman, o kterém každá žena sní. Robustní, šarmantní, cítíte z něj jistotu. A ten výhled, ten výhled z kabiny! A tak s ním člověk proplová delší trasu s jakýmsi povznášejícím pocitem vyrovnanosti a opory. Přestože po asfaltu uhání maximální povolenou rychlostí, nabízí pořád pocit kontroly, pocit bezpečí. Nenutí vás být jen řidičem, ale dovoluje vám vnímat radosti obyčejného dne. Včetně těch z dobrého jídla. Zkrátka vás jízda v tomto voze nechává hluboce klidnými a pozornými. Nevím, jaký recept na to značka má, ale stres si v kabině Peugeotu 408 rozhodně místo nenajde. A to je dobrá pointa pro zážitky nejen z dobrot, co myslíte?

Těžko říct, kam vás **pozvat dřív**

Nespočet kouzelných míst, čarovných zákoutí, přenádherných lesních mýtin, stezek, ale i regionálních památek, parků, jeskyň, galerií, muzeí s úžasnými exponáty má naše země. Je toho tolik, že málo komu se podaří jich většinu navštívit, prohlédnout nebo se do překrásných míst vrátit. Někomu stačí brouzdat se středočeskými lesy, vyběhnout za město a cítit se jako v ráji. Jinému sedí dlouhé výlety po horách, další si rád užívá léto v kempu a poblíž přírodních vodních zdrojů. Rozmanitá česká krajina, byť se za poslední léta hodně změnila, stále dává člověku možnost zapomenout v ní na všední starosti, posílit kondici, vyčistit hlavu. Uvědomit si, kolik krásy tu máme a jak je prospěšné vnímat kvetoucí kytky luk a zpěv ptáků na kraji zámecké zahrady. Turistika je pozváním k těmto prožitkům. Unikátním spolkem, který už 135 let podporuje poznávání celé té nádhery a pobyt v přírodě, je Klub českých turistů. Jeho místopředsdou je Ing. Ladislav Macka:

Ing. Ladislav Macka

Klub českých turistů je svým způsobem jedinečnou organizací. Čím se vyznačuje?

KČT je dobrovolnický spolek s celostátní působností a sdružuje turisty a příznivce turistiky. Každoročně pořádá spoustu různých turistických akcí, které jsou určeny jednak pro členy klubu, ale velmi často také pro veřejnost. Jsou to akce nejrůznějšího zaměření. Mezi ně patří nejen pěší turistika, ale i cykloturistika, vysokohorská, vodácká, lyžařská turistika, turistika na koni, rodinná turistika a turistika dětí a mládeže. Máme dokonce turistiku pro zdravotně postižené a nově máme trasy i pro ty, co si libují chodit na túry bosky. KČT je vedle toho také vlastníkem a provozovatelem řady turistických chat, poskytujících levné ubytování a stravování na zajímavých místech naší země. Je rovněž majitelem časopisu Turista, který je v outdoorové komunitě velmi oblíben. Čím se však KČT nejvíce prezentuje, je tu-

ristické značení. Síť turisticky značených cest je u nás zcela výjimečná. Přitom nejde jen o to, že značíme cesty v terénu, ale že tyto cesty jsou přesně zaznamenány na turistických mapách, které vydáváme. V posledních letech jsou tyto cesty k dispozici i v digitální podobě, a to na serveru Mapy.cz.

Máte také poměrně dlouhou historii...

Ano ta historie je úctyhodná. Letos slavíme 135. výročí založení a myslím, že starších organizací, než je náš klub, bychom v ČR našli jen opravdu velmi málo. Založení KČT sahá do doby obrození, kdy, konkrétně v roce 1888, nadšenci kolem Vojty Náprstka založili Klub českých turistů s cílem značit turistické cesty, aby se obyvatelé měst dostali na venkov a do přírody. Činnost klubu se pak nepřetržitě vyvíjela až na období totalitních režimů. Tehdy se tu turistika sice pěstovala, ale KČT neexis-

toval. Až v roce 1990 byl znovu obnoven a dnes funguje zcela samostatně.

Hlásí se noví členové? Přijímáte do svých řad i více žen než v minulosti nebo seniory?

KČT má v současné době 29 000 členů. Přestože se hlásí i noví, tak celkový počet členů pomalu klesá. Je to tím, že našimi členy jsou lidé spíše vyššího věku. U nově přichozích můžeme vidět mladší i starší věkové kategorie, genderově odlišný pohled na tuto záležitost nemáme. Snažíme se vzbudit zájem mladších turistů o naše členství. Ti, přestože turistické stezky ve velké míře užívají, nemají zájem se sdružovat a angažovat se v dobrovolnickém spolku. Víme však, že musíme hledat cesty, jak činnost klubu pro mladé lidi zatraktivnit.

Už jste naznačil, že jste prosluli vytvořením a údržbou turistických značek v naší zemi, ten systém nám závidí celý svět. Co bychom o této činnosti měli vědět?

Tato činnost je opravdu velmi rozsáhlá, protože síť turisticky značených tras je dnes skutečně obrovská. Zahrnuje na 44 000 km pěších tras, 40 000 km cyklistických tras a stovky kilometrů ostatních druhů turistiky. Všechny tyto trasy vznikly a jsou udržovány péčí školených značkářů, kterých máme kolem 1800 ve všech krajích republiky. Udržování turistického značení je také nákladná záležitost a ročně nás přijde na 15 milionů korun. Vážíme si toho, že na jeho údržbu přispívají Ministerstvo pro místní rozvoj a krajské úřady. Díky této podpoře, a zejména díky dobrovolnické práci našich značkářů můžeme říct, že je turistické značení v současné době ve velmi dobrém stavu.

Nač se můžeme těšit v létě?

Těch akcí je každoročně opravdu hodně. Letos je to přes 8000 nejrůznějších pochodů, výprav, vodáckých cest, dětských táborů a dalších. Jsou pořádány nejen pro členy klubu, ale i pro ostatní zájemce. Řada z nich je již tradičních a populárních a lidé se jich zúčastňují po tisících a po stovkách. Mnohé z nich jsou významnou událostí regionu a bývá to skutečná

Přivádět lidi do krajiny, umožnit jim pohybovat se v ní tak, aby úspěšně doputovali k zajímavým místům, jako jsou historické památky nebo přírodní zajímavosti, samo od sebe vede k tomu, že lidé naši krajinu, přírodu a historii poznávají a učí se ji milovat.

show. Těžko říct, kam vás pozvat dřív. Nejlepší přehled o tom všem vám poskytne náš celoroční kalendář turistických akcí, který pravidelně vydáváme, a pak webové stránky a sociální síť KČT nebo webové stránky našich jednotlivých odborů.

Jak charakterizovat českého turistu? Po čem touží, co vyhledává, co ještě nezná a rád by poznal?

Turistika je velmi pestrý obor, takže požadavky jsou různé. Řekl bych, že turista očekává především pohyb v hezkém přírodním prostředí. To se stává bohužel čím dál víc méně dostupným. Řada dříve turistických cest byla vyasfaltována a o nárustu automobilizmu ani nemluví. Snažíme se převést turistické trasy z tvrdých povrchů a z frekventovaných silnic do přírody, tedy na polní, lesní a jiné cesty s přírodním povrchem. Snažíme se o to v rámci projektu Pěšky pro zdraví a jde nám o to, aby takových tras přibýlo co nejvíce a co nejrychleji. Bohužel často narazíme na různá omezení, která průchodnost krajiny ztěžují. Také je potřeba říct, že řada přírodních cest není v úplném pořádku. Některé úseky lesních cest jsou poškozeny těžbou dřeva, jiné jsou příliš podmacené či je jinak stížena jejich schůdnost. To řeší zase náš jiný projekt. Ten se nazývá Stezky z lásky a připravili jsme ho spolu s firmami RegioJet a Kofola. Tímto projektem se snažíme povzbudit dobrovolnictví u široké veřejnosti a prostřednictvím pracovních brigád poškozené úseky cest opravujeme. Letos s tím máme první zkušenosti a s potěšením můžeme konstatovat, že jsou dobré. Až nás překvapuje, kolik lidí z řad veřejnosti projevuje kladný vztah k přírodě a k turistice a hlásí se na tyto brigády.

Co přivedlo vás do čela klubu?

Nejsem nejmladší a užívám si důchodu. Mít tolik volna je celkem fajn, ale po pár letech mně to přišlo docela fádňí. Jsem celoživotním turistou a problematiku KČT znám. Když jsem dostal pozvání k tomu, abych se zapojil do práce ve vedení klubu, tak jsem moc dlouho neváhal. Přispět k budování a udržování turistické infrastruktury a podílet se na organizování tak prospěšné činnosti mně přijde jako smysluplná

náplň. Kandidoval jsem na místopředsedu a v loňském roce jsem byl zvolen.

Léta jsme vás znali jako šéfa jedné české banky, nyní se manažersky podílíte na činnosti klubu. Čím se tyto dvě pozice liší?

Rozdíl práce ve firmě či v bance a v dobrovolnickém spolku je velký. Bylo by to dlouhé vyprávění, kdybych měl všechny rozdíly vyjmenovávat. KČT je velký spolek. Má přes 400 organizačních buněk, je vlastníkem rozsáhlého majetku, provádí vydavatelskou činnost a samozřejmě tak specifickou činnost, jako je turistické značení. Z toho vyplývá, že musí mít svoji jasnou strategii, finanční řízení, koordinované PR, právní podporu, IT podporu a další. Tím pádem vstupuje do mnoha interaktivních vazeb se svým okolím, které se nesmí podcenit a musí být nastaveny s patřičnou mírou profesionality. Zažívám jakési děja vu a recykluji své bývalé manažerské znalosti a dovednosti a snažím se v tomto směru pomoci.

Turistiku máte rád. Touláte se spíš po horách, nebo vám učarovaly roviny jihu naší země?

To mám. V mládí jsem se věnoval horolezectví a po celý život převážně vysokohorské turistice. Později jsem dával přednost cykloturistice. Na horském kole jsem podnikl mnoho cest,

a to opět často do hor, včetně těch nejvyšších světových velehor. Pro roviny na jihu naší země mám ale také velkou slabost. Tam jsem se totiž narodil.

K pojmu turistika se svým způsobem váže i pojem vlastenectví. Často slychám, že my, Češi, nejsme dostatečně pyšní na svoji zemi, že ji nevnímáme s náležitou hrdostí, jako je tomu v případě Rakušanů, Poláků. Je to tak? Pokouší se Klub českých turistů tento postoj změnit?

Myslím si, že tak činíme, aniž bychom si to příliš uvědomovali. Přivádět lidi do krajiny, umožnit jim pohybovat se v ní tak, aby úspěšně doputovali k zajímavým místům, jako jsou historické památky nebo přírodní zajímavosti, samo od sebe vede k tomu, že lidé naši krajinu, přírodu a historii poznávají a učí se ji milovat. K tomu pomáhá nejen náš časopis Turista, který více než sto let vypovídá a o mnoha krásách a zvláštích naší země, ale především turistické značení, které je i v mezinárodním měřítku zcela unikátní. Často se setkáváme s obdivem zahraničních hostů a je vidět, že naši lidé si ho váží a berou ho už jako běžnou a milou součást našeho života. Myslím, že samotné turistické značení můžeme považovat za jednu z našich národních hrdostí.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

foto Kateřina Trnková

Opravdu by si někdo dokázal představit **český stůl bez brambor?**

Na českém talíři má brambora své čestné místo. Ba skoro to nejčestnější. Potvrzuje to jak historie, tak informace o možnostech využití brambor v současnosti prezentované například na Kongresu Česká brambora v gastronomii, kterou uspořádala společnost makro v rámci iniciativy ČESKÉ POLE v květnu v Praze. Zazněly zde významné argumenty, proč brambory pěstovat, jíst a vážit si jich. Na tomto fóru vystoupil také historik, pedagog a publicista doc. PhDr. Martin Franc, Ph.D., kterému patřily následující otázky:

Čím je pro vás česká brambora? Fenomémem kuchyně, kultury, jde o ojedinělou potravinu?

Pro mě je jedním z pilířů naší kuchyně, potravinou, kterou připravuji a konzumuji prakticky denně. Provází všední dny, ale například v podobě bramborového salátu také ty dny nejsvátečnější.

I když pochází tato rostlina z Jižní Ameriky, považujeme ji u nás za tu, která natolik zdomácněla, že jde dnes již o typicky českou plodinu. Vnímá ji historie a česká gastronomie opravdu takto?

Ano, ale neměli bychom zapomínat na mezičlánky, přes které se k nám brambory dostaly. V našem případě jde zejména o Německo, ze mi zaslíbenou bramborám ještě víc, než je ta naše. Koneckonců bylo to německé Braniborsko, které dalo bramborám jejich české jméno.

Jaké zajímavosti se k ní vážou?

Snad takové dvě drobnosti – za prvé snad stojí za zmínku, že v samotných počátcích se brambory u nás konzumovaly na sladko. Souviselo

Doc. PhDr. Martin Franc, Ph.D., na kongresu o bramborách zaujal publikum spoustou zajímavostí

foto adam & costey studio

to i s hierarchií chutí v období baroka, kde sladká chuť byla docilovaná luxusním, ze zámoří dováženým třtinovým cukrem. Ale jako sladké jídlo se brambory moc neprosazovaly. No a při čtení pramenů z dob, kdy byly brambory spíše exotickou a náležitě drahou kuriozitou, se snadno zamění brambory za lanýže – obojí se označovalo německy jako Tartoffel a obojí se používalo mj. jako přísada do paštik.

Které osobnosti dob dávných mají s bramborami hodně společného?

Brambory nejsou potravinou, která by se zrovna pojila se slavnými osobnostmi. Ale co mě osobně mimořádně těší, je fakt, že brambory si našly cestu nejen na stoly těch nejširších vrstev, ale recepty na jejich úpravu najdeme i v kuchařských knihách mé oblíbené postavy dějin stravování, největší středoevropské autority haute cuisine první poloviny 19. století, schwarzenberského osobního kuchaře Franze G. Zenkera. Patrně to souvisí s jeho školením v Paříži, kde se jistě seznámil i s dílem asi nejproslulejšího propagátora konzumace brambor v Evropě, francouzského lékaře Antoina-Augustina Parmentiera. Jenom to potvrdilo obdivuhodnou vlastnost brambor, že zdobí jak

stůl nejprostšího lidu, tak i tabuli nejvyšší aristokracie. Ostatně i Parmentier pořádal bramborové večere, kterých se účastnili nejvyhlášenější labužníci své doby.

Překvapilo vás něco, když jste pátral po klikacích osudu české brambory?

Nemůžu říct, že by mě něco překvapilo, spíše fascinovalo. Fascinovala mě jak rozkročenost brambor mezi stravou zachraňující chudé lidi před hladem a bídou a delikátní ingrediencí, která uspokojí nejnáročnější strávníky, tak i neuvěřitelné množství různých dalších způsobů využití brambor – od bílého prášku na posypání paruk přes základní ingredienci pro výrobu lidových lihovin či oblíbené sladkosti první poloviny padesátých let – mejdlíček až třeba po bramborová tiskátka či bramborové divadélko.

Jsou brambory a jídla z nich stále výzvou pro naše kuchaře či drobné strávníky, domácnosti?

Další fantastickou vlastností brambor je jejich schopnost být stále velkou výzvou pro kuchaře všech typů. Jde o potravinu pro všechny generace a pokaždé se objeví nějaká nová nebo do-

sud neobvyklá úprava, která se stane opravdovým hitem. Věřím, že to bude platit i nyní, stejně jako to platilo v mém mládí v 80. letech, kdy se stály fronty na hranolky s kečupem či tatar-kou v automatu Arbat v Praze na Příkopěch.

Vy jíte brambory rád? Na čem si z nich nejvíc pochutnáte?

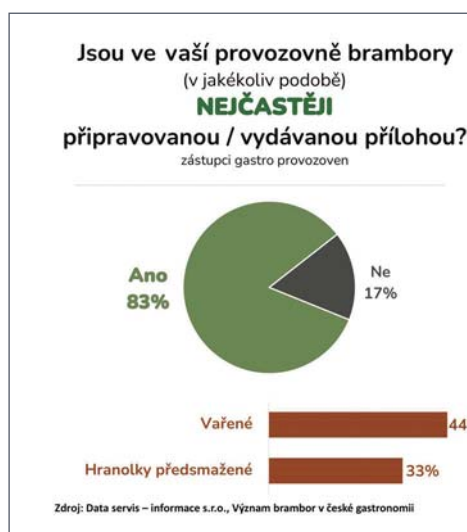
Ano, brambory mám opravdu moc rád. Ze všech svých oblíbených bramborových jídel bych snad vybral bramboráky, bramborový salát, ať již s majonézou, nebo jinými přísadami (ale nejlépe z kečkovských rohlíčků), a s trochou nostalgie snad i bramborové hranolky, které však nyní konzumuji jen jako přílohu.

Proč jste si vybral právě bramboru za objekt svého bádání?

To je jednoduché – věnuji se dějinám výživy a stravování u nás již desítky let a bez brambor se tento příběh prostě nemůže obejít.

Česká kuchyně patří svými recepturami či tradicemi k české národní kultuře. Jak do tohoto celku zapadají brambory?

Pochopitelně, jak již bylo řečeno – brambory jsou pilířem české národní stravy, a našly se cestu i do dalších oblastí národní kultury. Je

A co byste jim přál v zemi, která bývala bramborářskou velmocí a špičkou ve šlechťení?

Myslím, že by bylo bláhové přát jim návrat k minulé slávě, přestože by se to nabízelo. Já věřím, že budoucnost jim přinese ještě násobně lepší pozici. Vždycky to brambory dokázaly a věřím, že to dokážou i nyní.

ptala se Eva Brixí

Neobyčejná sexy plodina

Brambory jsou nedílnou součástí našich jídelniček. Avšak za posledních dvacet let se snížilo množství zemědělských ploch, na kterých se v České republice pěstují, zhruba o čtvrtinu. A to i přesto, že 78 % Čechů vnímá tuzemské brambory jako lepší než ty ze zahraničí. Jak tento nepříznivý trend změnit a z brambor znovu udělat hrdinu našich talířů? Na to se ve čtvrtek 4. května snažili najít odpověď odborníci hned z několika sektorů – od pěstitelů přes obchodníky až po gastronomy. Na unikátním kongresu Česká brambora v gastronomii, který byl součástí třídního festivalu MAKRO Czech Gastro Fest, se toho však hosté měli příležitost dozvědět mnohem více.

„Dnes se nám povedlo něco neuvěřitelného. Na jeden den jsme pod jednu střechu dostali odborníky a specialisty ze všech koutů České republiky, aby společně hovořili o důležitosti na první pohled tak obyčejné plodiny – brambory. My v makro jsme přesvědčeni o tom, že si brambory zaslouží udržet své čestné místo v české kultuře jídla. A stojí za to o nich hovořit napříč sektory, aby si zachovaly významnou a důstojnou roli v české gastronomii,“ popsal vedoucí komunikace makro ČR Martin Čivrný. Cílem kongresu bylo ukázat bramboru jako tradiční českou, zdravou, výhodnou, a v neposlední řadě chutnou surovinu, která má své místo v tuzemské kultuře stravování. Proto se organizátor akce, velkoobchod makro ČR, zeptal na brambory přímo těch, kterých se to týká – svých

zákazníků z řad restaurací, jídelen, hotelů a dalších gastronomických provozoven. Pro polovinu z dotázaných brambory znamenají především chutnou přílohu, avšak celých 91 % si neumí bez této suroviny své podnikání

představit. „V průzkumu jsme zjistili, že restauratéri především kupují původem české brambory, nezajímají se ale moc o odrůdu nebo varný typ. Na prvním místě je u nich kvalita, a až druhořadá je cena. I tato zjištění pro nás byla určitým ujištěním toho, že české brambory mají místo v místních restauracích a poptávka po nich je vysoká. Budeme se proto maximálně snažit našim zákazníkům vyhovět,“ řekl Martin Čivrný.

Akce představila brambory z mnoha různých úhlů pohledu a na různá témata hovořili odborníci na slovo vzatí. Například profesorka Jana Dostálová ukázala, že brambory jsou ve skutečnosti mnohem zdravější, než si většina lidí myslí. Vlastimil Rasocha představil odrůdy vhodné pro gastronomii. „Pro mě bylo překvapení, kolik lidí přišlo a brambora je zajímavá. Je to evidentně surovina, která vzbuzuje emoce, a jak dnes říkal kolega Richardson z USA – tato plodina je sexy a měli bychom přejít z toho, že můžeme jíst bramboru, na měli bychom jíst bramboru,“ doplnil Vlastimil Rasocha. A nechyběl ani pohled do dějin na význam brambor na českém území v podání historika Martina France. Zkušenosti s bramborami mezi sebou také sdíleli zástupci různých gastronomických zařízení v ojedinelé panelové diskuzi. (tz)

Brambory jsou největší pilulkou vitamínů na světě

Brambory jsou takovou zázračnou zeleninou. Hodí se takřka ke všemu, co má člověk na talíři. Ale najíte se, a ještě si pochutnáte, i když na talíři nemáte kromě brambor už nic. Život bez nich si neumím představit. Jsem na nich tak trochu závislá. Pošmáknu si na nich za všech okolností, když si je uvařím, nemusím je ani solit, ani mastit, nemusím k nim baštit řízky nebo karbanátky. Jenže ony nejen chutnají, ale mají mnoho zdravotních benefitů. Třeba protizánětlivý účinek, jejich konzumace je prevencí rakoviny, pozitivně působí na srdce i cévy, snižují krevní tlak, v dobrém slova smyslu ovlivňují kondici střev a rozvoj správného mikrobiomu. Jsou pomocníkem při posilování odolnosti organismu. Zvyšují také pocit nasycení a mohou být užitečným pomocníkem při snižování tělesné hmotnosti. Studené mají nízký glykemický index, jsou bezlepkové a na 100 gramů obsahují pouze 80 kilokalorií. Namítnete, že toto vše nemusí být pravda, hlavně když si vzpomenete, jak vaše babička nebo děda krmili čuníka, kterého chystali na porážku. Dostával vařené brambory... jenže se šrotem. A právě šrot přispíval k jeho viditelnému přibývání na hmotnosti, nikoli brambory. Připomněl mi to ve své odpovědi na nedávném setkání pěstitelů brambor s novináři Ing. Vlastimil Rasocha, ředitel společnosti MEDIPO AGRAS H.B., spol. s r.o., věhlasného pěstitele brambor u nás. Ptala jsem se však dál:

Jaké brambory nejraději jíte? Jakou odrůdu a v jaké podobě?

Brambory mají velkou výhodu díky nesmírné různorodosti jejich kuchyňských úprav. Samozřejmě jsou jednotlivé odrůdy vhodné pro různé užití. Já sám mám právě jídlo z brambor spojené s konkrétními příležitostmi. Například ke steakům miluji domácí hranolky z odrůdy Agria nebo Sunita. Rané brambory z odrůdy Colomba preferuji „na loupáčku“ s máslem a podmáslem. Vánoční salát si tento rok připravíme z nové odrůdy Lea. K řízkům se jako příloha výborně hodí odrůdy s jemnou chutí například Princess nebo Dali vypěstované na Vysočině. Pro malé brambory (tzv. grenaile, které se konzumují po uvaření, upečení či usmažení ve slupce) preferuji odrůdy s jemnou slupkou, jako je například LaVie. Na smažení či pečení upřednostňuji brambory s výraznou „bramborovou“ chutí, například odrůdu Sunita.

Tento druh zeleniny nazýváte největší pilulkou vitamínů na světě. Opravdu si toto označení zaslouží?

Brambory jsou základem zdravé a vybalancované stravy. Mají vynikající nutriční hodnotu, jsou bohaté na antioxidanty, jako je vitamín C (pro českou populaci jsou skutečně zásadním zdrojem vitamínu C), polyfenoly, karotenoidy, vitamíny ze skupiny B atd. Jsou skvělým zdrojem minerálů, v hlízách je draslík, fosfor, železo, hořčík, vápník i selen. Protože mají vysoký obsah draslíku (obsahují stejné množství draslíku jako banány) a velmi nízký obsah sodíku, jsou významné pro snižování krevního tlaku. Navíc obsahují sice méně, ale velmi kvalitní rostlinné bílkoviny s mimořádným složením aminokyselin, které se přibližuje tzv. ideální bílkovině.

Mylně se tvrdí, že se po nich tloustne. Ale tak to přeci není...

Mnoho lidí považuje brambory za nevhodné pro nízkokalorickou dietu, ale opak je pravdou. Zejména pokud zvolíme jejich vhodnou kuchyňskou úpravu například vařením. Obsahují sice karbohydráty, nikoli však ve formě

Mnoho lidí považuje brambory za nevhodné pro nízkokalorickou dietu, ale opak je pravdou. Zejména pokud zvolíme jejich vhodnou kuchyňskou úpravu například vařením.

Ing. Vlastimil Rasocha

jednoduchých cukrů, ale ve formě škrobu. Tento škrob se navíc po zchlazení (například u bramborového salátu) změní na tzv. rezistentní škrob, který se chová podobně jako vláknina, a je tudíž výborný pro výživu mikrobiomu ve střevech. Navíc kalorická densita (glykemická nálož) brambor je ve srovnání s těstovinami, rýží a pečivem nižší, a mají i ve srovnání s těmito přílohami vyšší sytící index, tzn. že se pocit hladu po konzumaci brambor dostaví později.

Navíc kalorická densita (glykemická nálož) brambor je ve srovnání s těstovinami, rýží a pečivem nižší, a mají i ve srovnání s těmito přílohami vyšší sytící index, tzn. že se pocit hladu po konzumaci brambor dostaví později.

Vaše rodinná firma patří mezi špičkové pěstitele brambor u nás. Co vás k tomuto zaměření přivedlo?

Je to rodinná tradice, navazují na práci mámy i táty.

A výsledek, který skutečně potěšil?

Hezké pole s dobrou sklizní, a samozřejmě případná kladná reakce zákazníků.

Kde všude se nacházejí vaše pole?

Hlavně na Vysočině, část také v Polabí u Mělníka.

Je dnešní zemědělství spíš o specializaci, dobré manažerské práci, obchodním talentu, nebo o rozmarech počasí?

Zemědělství je „továrna bez střechy“, takže počasí a správná reakce na jeho průběh je vždy rozhodující. Hodnoty se tvoří na poli a přesná, pečlivá a zodpovědná práce během

vegetace a skladování je zásadní. Obchod je důležitý, ale musíte mít s čím obchodovat.

Neláká vás brambory dále zpracovávat? Dávat jim novou přidanou hodnotu? Myslíme však, že jste již začali...

Pro gastro sektor jsme začali loupat brambory.

Mělo by smysl vyšlechtit obří bramboru, třeba o váze půl kila?

Asi ne, neumím si představit její smysluplné využití.

Do prodejen se právě dostávají rané brambory, které mají Češi velmi rádi. Kde všude se s těmi vašimi můžeme setkat?

Od druhého týdne v červnu jsou už běžně k dostání v celé obchodní síti v ČR.

Jak se jeví letošní úroda?

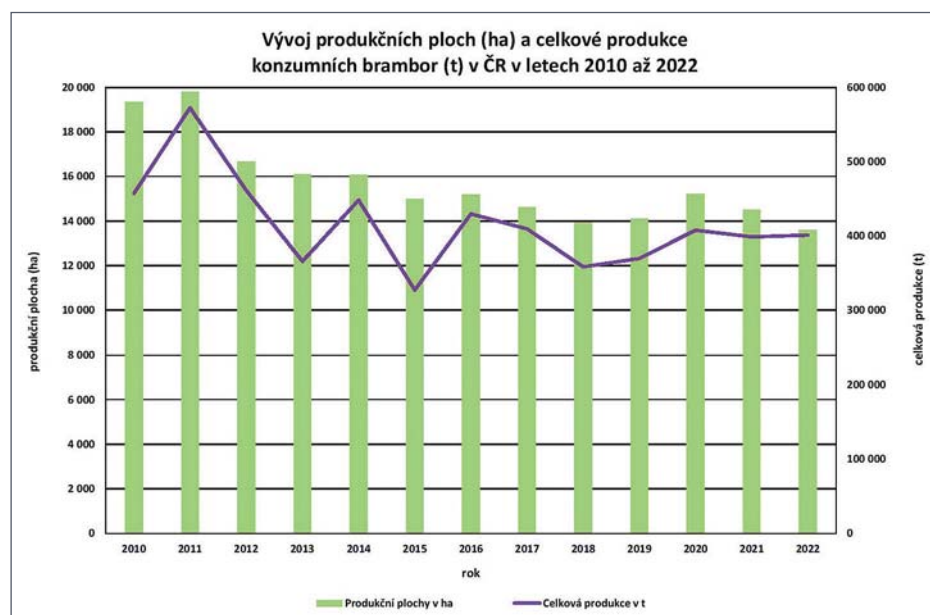
Zatím máme kvůli chladnému a deštivému průběhu jara zpoždění, čemuž odpovídají i niž-

ší dosahované výnosy oproti minulému roku. To platí nejenom pro ČR, ale pro celou Evropu. Rozhodující bude počasí v červenci a srpnu.

Bylo by možné, aby se Česko stalo zase soběstačné v pěstování brambor? Bývali jsme přece bramborářskou velmocí... Co by k návratu napomohlo?

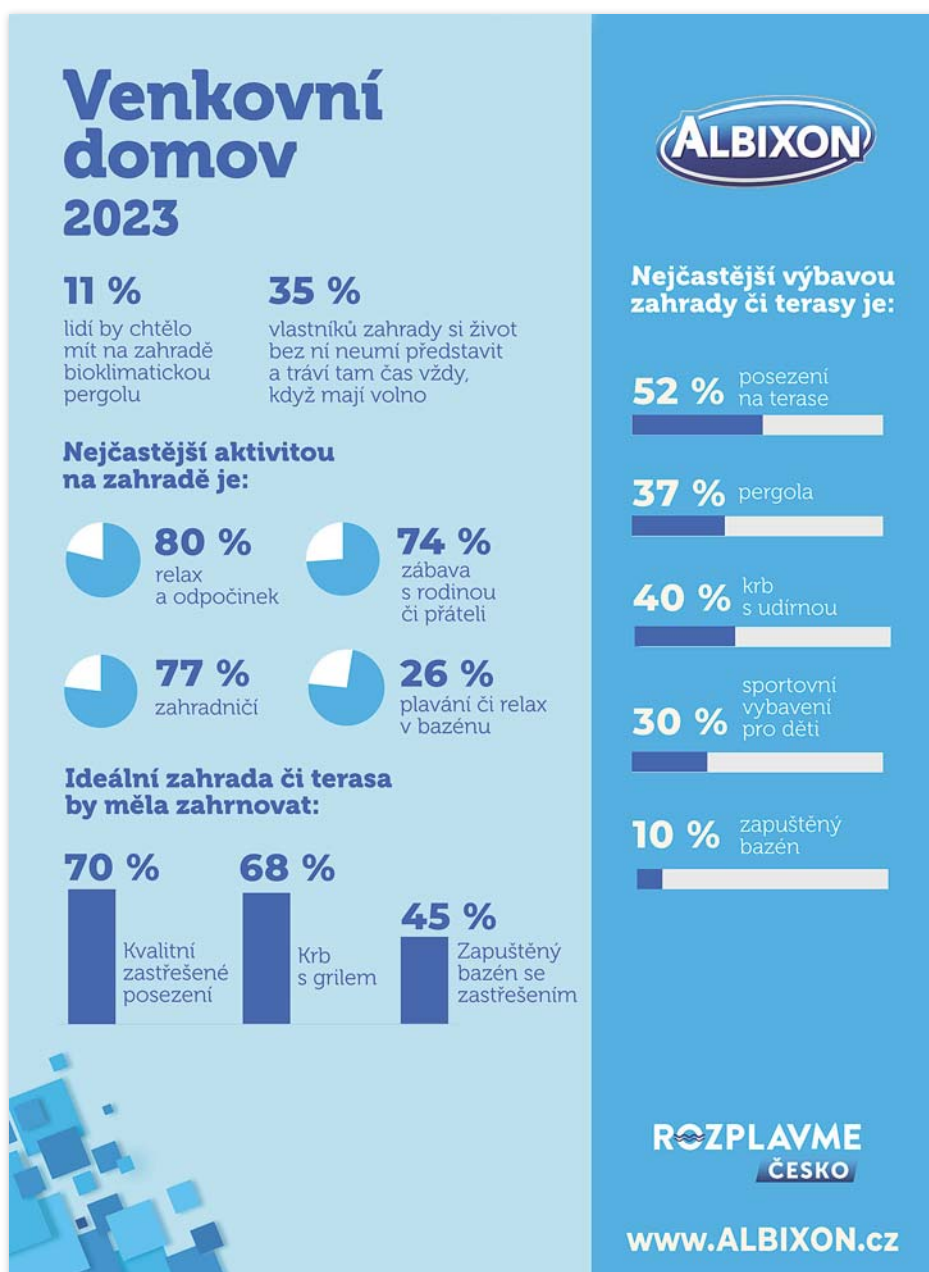
Pokles ploch je za posledních 25 let enormní, a jenom díky zvýšeným výnosům jsme stále ještě soběstační alespoň ze 70–80 %. Pěstování brambor je mnohem náročnější jak na finanční, tak i na lidský kapitál ve srovnání s kombajnem sklíditelnými plodinami, jako jsou obiloviny nebo řepka. Navíc je velmi náročné na znalosti a zkušenosti. To je celkově pro pěstitele velké riziko, a tak často volí jednodušší cestu. Kdo jednou brambory opustil, těžko se k nim navrací. Zásadní roli tak hraje politika obchodních řetězců, tzn. zda budou ochotny nabídnout skutečně dlouhodobější spolupráci pro pěstitele. Snad i úprava podmínek ze strany státu by mohla pomoci.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Na svůj venkovní domov nedají Češi dopustit

Pojem domov znamená pro většinu Čechů mnohem víc než jen střechu nad hlavou. Dvě třetiny lidí mají vlastní zahradu, řadě dalších pak patří alespoň terasa. Několikrát týdně tráví čas ve svém venkovním domově 60 % z nich. Více než třetina majitelů zahrady či terasy si na ně potrpí dokonce natolik, že tam tráví každou volnou chvíli a už si neumí život bez nich vůbec představit. Ukázal to průzkum nazvaný Venkovní domov 2023, který pro společnost ALBIXON, předního českého výrobce bazénů, zastřešení a bioklimatických pergol, provedla agentura Ipsos. Průzkum byl realizován v rámci projektu Rozplavme Česko, jehož cílem je podpořit zdravý životní styl, ukázat, že plavání je zábava, a zároveň upozornit na to, že důležitou roli hraje také odpočinek a aktivní trávení volného času doma.

Průzkum potvrdil, že Češi jsou národ zahrádkářů. Pěstování ovoce a zeleniny či péče o trávnik nebo keře patří k nejčastějším aktivitám, kterým se lidé ve svém venkovním domově věnují. Alespoň někdy tak tráví čas 77 % majitelů zahrad či teras. Výše se v žebříčku nejoblíbenějších aktivit nachází s téměř 80 % už jen odpočinek. Na předních příčkách se umístila též zábava s přáteli či rodinou, kam spadá například grilování (74 %). „Zahrada není to, co člověka obklopuje, ale o co se člověk stará. Terapeutický potenciál nemá nutně pouze čisté pobývání na zahradě, ale především práce na ní. Péče o zahradu se stává péčí o sebe. V tomto ohledu jsou na tom ženy lépe. Ty se snaží trávit volné chvíle na zahradě téměř dvakrát častěji než muži,“ uvedl Adam Tábořský, psycholog a zakladatel projektu Terapie mezi stromy. Zejména u mladších lidí pak stoupá obliba venkovního domova pro práci na home office. Občas se jí na zahradě či terase věnuje každý šestý člověk ve věku 18–44 let.

Být venku je základ, seznamu přání vládnou bazény a zastřešení

Své venkovní domovy si lidé v Česku vybavují především klasickým posezením a pergolou, ve více než 30 % případů také krbem s udírnou či grilem a zábavními prvky pro děti, například trampolínou. Každý desátý člověk se zahradou či terasou tráví čas ve vlastním zapuštěném bazénu.

Právě bazén se spolu s vířivkou, krbem, venkovní kuchyní či kvalitním zastřešeným posezením objevuje nejčastěji na seznamu přání, která by si někteří rádi splnili. Uvítalo by ho bezmála 30 % lidí. „Mnozí se často obávají, že zapuštěný bazén vyžaduje náročnou údržbu a je nákladný na energie. Dnešní moderní řešení dokážou spotřebu vody i elektriny výrazně snížit. Další obavou je čas strávený údržbou bazénu. S tou však pomohou chytrá řešení, která umožňují bazén ovládat přes mobilní aplikaci a péči, o bazén se tak zvládnete postarat za několik minut týdně,“ popsal Daniel Bareš, marketingový manažer společnosti ALBIXON.

Příjemné posezení za každého počasí

Aktuálním trendem je pořídit si na zahradu či terasu místo klasické pergoly pergolu bioklimatickou. Zatím je to však produkt, který zná jen minimum lidí. V průzkumu bioklimatické pergoly zmínilo jen 7 % respondentů, ze všech respondentů tento produkt zná 14 % respondentů. Bioklimatická pergola dokáže pobyt venku výrazně zpříjemnit i za ne-

příznivého počasí. „Díky řízenému natáčení lamel poskytuje stínění, zastřešení s odvodem vody a regulovatelnou ventilací v jednom. Při horkých dnech umožňuje nastavit příjemné proudění vzduchu a optimální světelný komfort, za nepříznivého počasí chrání před deštěm či sněhem,“ přiblížil benefity bioklimatické pergoly Jiří Sixta, produktový manažer společnosti ALBIXON. Ta má v portfoliu dva typy bioklimatických pergol – Skytrium Garda a Skytrium Garda Plus, které díky široké nabídce barevných provedení svým vzhledem lehce zapadnou do každé zahrady a snadno je sladíte například s okenními rámy či terasou. (tz)

Ať na letiště, nebo třeba k doktorovi...

V rámci svojí alternativní taxislužby zavádí platforma Bolt možnost naplánovat si odvoz s několikadenním předstihem. Mezi výhody této funkce patří fixní cena jízdy nebo 15 minut čekání na zákazníka zdarma.

Odvoz s Boltem si nyní lze objednat až 72 hodin před začátkem jízdy. V případě, že se cestujícím změní plány, je možné jízdu několika málo kliknutími zrušit. Pokud jízdu zrušíte do 60 minut před příjezdem vozu, zrušení máte zdarma. Zatímco obvykle určuje cenu odvozu s Boltem momentální poptávka a další okolnosti, cena jízdy objednané předem zůstá-

vá stejná jako v okamžiku její rezervace, takže předem přesně víte kolik budete platit. Součástí nové funkce je také 15 minut čekání partnerského řidiče zdarma. „Možnost objednat si auto s předstihem až tři dnů se hodí pro všechny situace, kdy se někam potřebujete dostat v určitý čas, třeba na pracovní schůzku. Nebo k lékaři, kdy zejména starší lidé ocení, že si vůz mohou objednat v klidu a s předstihem. Ale také když chcete stihnout let či vlak, hodí se mít odvoz dopředu naplánovaný,“ popsala Soňa Stloukalová, Country manažerka platformy Bolt pro Českou republiku. Vzhledem k tomu, že začíná období dovolených, lze předpokládat, že si uživatelé aplikace Bolt budou často objednávat odvoz právě na Letiště Václava Havla. V době prázdnin

ostatně narůstá objem cest s Boltem na pražskou Ružyně přibližně o 15 %. Důvodem je okolnost, že pokud cestující nemůže jet hromadnou dopravou, například kvůli dětem a těžkým zavazadlům, odvoz přes aplikaci Bolt je nejvýhodnější možností. Cesta s Boltem na Letiště Václava Havla typicky stojí 300–500 Kč, což je méně než parkování vlastního vozu u letiště.

Nová rezervační funkce je dostupná v Praze pro kategorie Bolt, Comfort i Premium. Odvoz autem si lze objednat přes aplikaci dostupnou na Google Play i App Store, a to kromě Prahy také v Brně, Ostravě, Plzni, Olomouci, Liberci, Českých Budějovicích, Jablonci nad Nisou, Kladně, Hradci Králové, Karlových Varech a Mladé Boleslavi. (tz)

Tři novinky v plechovkách

Společnost Stock Plzeň-Božkov se rozhodla zareagovat na nové trendy v oblasti míchaných drinků v plechovkách i na spotřebitelské preference a zároveň navázat na velmi úspěšné portfolio předmíchaných drinků, které uvedla na trh v loňském roce. Svě portfolio rozšířila o tři novinky – Božkov Republica Cuba Libre, Božkov Republica Mojito a Dynybyl Gin Original & Tonic. Atraktivní příchutě odrážejí poslední směry i celosvětově rostoucí poptávku po této kategorii nápojů.

„Rozhodli jsme se aktivně reagovat na nové trendy, přání a očekávání našich zákazníků, která ukazují ohromný potenciál kategorie ready-to-drink nápojů v plechovkách. Značky Božkov Republica a Dynybyl jsou mezi našimi příznivci velmi oblíbené, a proto jsme rozšířili

naši nabídku o inovativní produkty právě na bázi těchto značek. Jsme přesvědčeni, že tyto nově připravené nápoje přinesou našim zákazníkům radost a stanou se oblíbenými společníky na cestách a nedílnou součástí letních grilovaček, setkání s přáteli a dalších příležitostí,“ sdělil Tomáš Hejkal, Marketing Director ve společnosti Stock Plzeň-Božkov. Předmíchané drinky v plechovkách jsou v poslední

době nejrychleji rostoucí kategorií lihovin. Podle spotřebitelského průzkumu jsou mezi Čechy nejoblíbenější míchané drinky typu Mojito, Cuba Libre, Piña Colada a Gin & Tonic. Češi tedy nejvíce preferují drinky na bázi rumu a ginu. A přesně takové jsou i tři novinky, které společnost Stock Plzeň-Božkov uvedla letos do prodeje. Prvními dvěma jsou drinky na bázi Božkov Republica Exclusive White. Božkov Republica Cuba Libre nabízí lahodnou kombinaci kvalitního bílého rumu a kolového nápoje s vůní limety. Božkov Republica Mojito zase spotřebitele potěší harmonickým spojením bílého rumu a čerstvé máty.

Kromě Božkov Republica Mojito a Cuba Libre přinesla společnost také nesmrtelnou klasiku – Dynybyl Gin Original & Tonic. Předmíchaná novinka přichází na trh s moderní alternativou na nejpobulárnější míchaný drink světa – klasický Gin & Tonic. Drink vyniká vyváženým spojením jalovcové chuti ginu s kvalitním perlivým tonikem a lehkým nádechem přírodních citrusů. (tz)

Čekání na déšť

Znáte takové to zvláštní, kdy se na nic nemůžete soustředit, odbíháte od rozdělané práce, snažíte se myslet racionálně, a ono nic? V takových chvílích začínám chápat, jak vše souvisí se vším, jak jsme my, lidičky, propojeni s přírodou a živly. Mnohé z toho vnímáme, ale neumíme to rozumově vysvětlit, popsat. Je to jako čekání na déšť, který nepřichází.

Já měla takovou krizi ve čtvrtek 22. června, v jeden z nejdusnějších dnů začínajícího léta. Mozek mi vynechával, tělo mne vedlo po jiných stezkách. Takhle funguji před bouřkou. Energie kolem mne je plná napětí a svírá. Sotva se však zableskne, vzduch se vyčistí a já jsem zase já. Dešťové kapky dokážou přepólovat svět. I ten náš vnitřní.

Eva Brixí, šéfredaktorka

čtěte s námi

Piknikový kufr od DS Automobiles

Francouzská gastronomie, zapsaná na seznam nehmotného kulturního dědictví UNESCO, odráží eleganci, chuť a přátelskost, které jsou typické pro francouzský životní styl. Abyste si mohli tento jedinečný zážitek vychutnat, nabízí DS Automobiles vedle svého kuchařského kufru také nový piknikový kufr. Ten je opět dílem studia DS Design Studio Paris a firmy La Malle Bernard, nejstaršího stále fungujícího výrobce dřevěných krabic a kufrů ve Francii, je zhotoven z vysoce kvalitních materiálů s kůží nappa na vnější straně – v odstínu Šedá Perle shodném s odstínem kolekce Esprit de Voyage – a s kvalitní látkou na vnitřní straně, která pokrývá panely vyrobené z dřevěných topolových sudů. Kufr je opatřen plasticky vyvedeným podpisem Esprit de Voyage převzatým z kolekce, která je k dispozici u modelů DS 4, DS 7 a DS 9.

Také detaily nesou podpis ze studnice know-how značky – rukojeti s gilošovaným motivem Clous de Paris, spony jako poniklované šperky a ručně šité kožené řemínky rukojetí. Každý kufr může být v dílnách La Malle Bernard personalizován podle přání zákazníka a může být označen jeho iniciálami. Piknikový kufr DS Automobiles vyrábí firma La Malle Bernard, nejstarší stále fungující výrobce dřevěných krabic a kufrů ve Francii.

(tz)

partneři www.freshtime.cz

www.uzeninybeta.cz

www.aquapalacehotel.cz

Prosperita Fresh Time

vychází jako příloha časopisu Prosperita, ročník 12, červenec 2023

Vydává RIX, s. r. o., Ocelářská 2274/1, 190 00 Praha 9

Šéfredaktorka: PhDr. Eva Brixí-Šimková

e-mail: brixii@iprosperita.cz, mobil: 602 618 008

Šéfredaktor www.freshtime.cz: Martin Šimek,

e-mail: martin@iprosperita.cz, mobil: 606 615 609

Redakční tým: Pavel Kačer, Jiří Novotný, Kateřina Šimková

Grafický design: Michal Schneidewind

Korektury: Mgr. Pavla Rožníčková

Tisk: Triangl, a.s., www.trianglprint.cz

Distribuce: 5 P Agency, spol. s r. o.

Placené textové materiály jsou označené grafickým symbolem ■■■

www.freshtime.cz

Internetový marketing: Media Know, www.mediaknow.net

S Klarnou zaplatí zákazníci nově i na ZOOTu

Platební a nákupní služba Klarna navázala spolupráci s největším českým módním e-shopem ZOOT.cz. Čeští zákazníci ZOOTu díky

tomu mohou nově využít možnost rozložení úhrady za nákup do tří plateb. Nové globální partnerství Klarny se společností ZOOT zahrnuje i další klíčové trhy, na kterých ZOOT působí, včetně německého a nedávno otevřeného rumunského.

Spolupráce společností Klarna a ZOOT nabídne zákazníkům flexibilnější způsoby placení a poskytne jim lepší kontrolu nad financemi. S Klarnou si budou moci svou úhradu rozložit do tří měsíčních plateb bez úroků. Zákazníci budou mít jistotu, že nezaplatí za zboží plnou cenu dříve, než si budou jisti, že si objednali správnou velikost a že jim vše dobře padne. Součástí služby je navíc i ochrana kupujícího v případě, že výrobek nedorazí včas, je vadný nebo jednoduše neodpovídá očekávání. ZOOT a Klarna tak společně dále odbourávají možné obavy zákazníků z online nákupů zejména v segmentu módy a módních doplňků.

„Společnost ZOOT patří k největším hráčům v oblasti módy a zároveň je pro zákazníky dlouholetým lovebrandem. Spolupráce je proto pro nás velkým milníkem. Věřím, že zákazníci ocení možnosti, které platba s Klarnou přináší, a jejich nákupní zážitek se díky tomu posune opět o něco dál. Spolupráce navíc hezky podtrhuje hlavní propozici Klarny – být lokálním značkám spolehlivým partnerem při expanzi do zahraničí a přinášet s nimi možnost flexibilního placení všem jejich zákazníkům,“ dodala Tereza Obrtáč, Country Manager Czech Republic společnosti Klarna.

Klarna spojením s módní značkou ZOOT dále posiluje svou pozici v oblasti BNPL (buy-now-pay-later) plateb ve střední a východní Evropě, kde se chce i nadále zaměřit na spolupráci s nejsilnějšími domácími i mezinárodními brandy. S Klarnou již mohou čeští zákazníci platit ve stovkách e-shopů, mezi nimiž nechybí značky jako Pilulka.cz, Footshop, Humanic nebo eObuv.

„Hledali jsme platební metodu, která umožní našim zákazníkům objednat si zboží a plně za něj zaplatit až v momentě, kdy si budou jisti, že vybrali správně. V Německu a obecně na západě je tato služba velmi populární, a čím dál větší poptávka je po ní i u nás. Zákazník si díky flexibilní možnosti placení dokáže lépe plánovat svoje výdaje a pohodlněji hospodařit. Velkou výhodou Klarny je, že jde o globální značku, se kterou můžeme expandovat, takže placení s Klarnou momentálně nabízíme nejen v Česku, ale také Německu a Rumunsku a brzy plánujeme takto obsloužit i další země v Evropě. Věříme, že nám partnerství na nových trzích pomůže se rychleji etablovat a prohloubit důvěru mezi námi a zákazníkem,“ doplnil Martin Souček, Chief Growth & Customers ve společnosti ZOOT.

(tz)

Petrof Gemini:

Když se dva umělecké světy spojí v jeden vesmír

Petrof, světoznámý výrobce klavírů a pianin, představil 6. června v Kabelovna Studios v Praze revoluční projekt, který propojuje dlouholetou tradici snoubení moderních technologií s výtvarným uměním. Výsledkem je zcela nová dimenze počítka z hudby. Petrof Gemini není jen hudební nástroj, je to mistrovské dílo, které překračuje běžné hranice.

Petrof Gemini je v první řadě prvotřídní pianino, z něhož se prostřednictvím kladívek a strun linou na jedné straně romantické tóny a na straně druhé, díky zabudovanému systému adsilent, i jejich digitální varianta. Velmi jednoduše tak může svým dokonalým zvukem ovládnout celou místnost, stejně jako umí přenést perfektní tóny pouze do sluchátek. Největším tajemstvím tohoto nástroje je však originální design, který z něj činí umělecký klenot. Abstraktní malba, půvabná krajina, neodolatelný portrét... Ať se budoucí majitel rozhodne pro cokoli, Petrof Gemini se stane strhujícím solitérem v každém prostoru, kde bude umístěn. Petrof Gemini je totiž způsob, jak vyjádřit svou individualitu a vytříbený vkus.

Kromě společnosti Petrof, která je významným evropským výrobcem akustických klavírů a pianin již od roku 1864, se na tvorbě Petrof Gemini podíleli bratři Havlíčkovi – Karel, světozně uznávaný hudební skladatel, a výtvarník Maxim. „Rádi propojujeme hudbu s malbou,“ shodují se dvojčata s tím, že ačkoli každý žije na jiném kontinentu, neustále spolupracují na nových projektech.

Maxim je autorem vizuální podoby Petrof Gemini: „Originální obraz, který bude součástí každého nástroje, je možné sundat.“ Pokud se tedy majitel rozhodne pianino umístit ke zdi, je možné jej zavěsit.

Bratr Karel, coby multiinstrumentalista a hudební skladatel, stojí za technologickými inovacemi pianina. „Vím, že někdy svým hraním ruším okolí, proto jsem chtěl, aby měl Petrof Gemini možnost digitálního přenosu zvuku do sluchátek,“ ozřejmil své zkušenosti a dodal, že zabudovaný systém adsilent navíc umožňuje zapisovat noty do počítače či jiného zařízení, nabízí zvuky více než stovky dalších nástrojů nebo také možnost uložení až

deseti vlastních skladeb. „V oboru platíme za inovátory,“ vysvětlila prezidentka firmy Petrof Zuzana Ceralová Petrofová. K novému projektu sdělila: „Nástroje na míru vyrábíme velmi rádi. Naší misí je přinášet lidem radost a krásu.“

Ačkoli jde o moderní pianino, od začátku do konce jej provází ruční práce, od pečlivé výroby přes unikátní autorskou malbu až po chvíli, kdy se nástroje dotknou ruce pianisty. Petrof Gemini je zkrátka symbolem propojení vášně pro hudbu, originální malby, sofistikovaných technologií a tradičního řemesla.

(tz)

www.petrofgemini.cz

Karel Havlíček

Pozvání přijali také účastníci projektu Petrof Colours

hugokysilka.webnode.cz

Obrázek do kanceláře, recepce nebo zasedačky
pro správnou náladu najdete právě zde.
Hugo Kysilka maluje pro radost i pro vás.

